De facto za Mlade!

Finansira Evropska unija

POZIV ZA PODRŠKU PROJEKTIMA

#Liderstvo #Mladih

fond za aktivno građanstvo
fund for active citizenship

ALFA Centar

VODIČ ZA APLIKANTE

1. UVOD

De facto za Mlade je trogodišnji program podrške razvoju građanskog društva u čijem je fokusu **uključivanje i osnaživanje mladih,** koji Fond za aktivno građanstvo fAKT realizuje u patnerstvu sa nevladinom organizacijom Alfa Centar.

Opšti cilj programa: Jačanje uloge organizacija građanskog društva koje rade sa mladima i za mlade, u promovisanju transparentnog i participativnog upravljanja, demokratskih reformi i ljudskih prava.

Specifični ciljevi:

- podrška manjim organizacijama građanskog društva i njihovom umrežavanju, kako bi postale lideri u rješavanju pitanja mladih kroz participativno upravljanje
- podrška manjim organizacijama, građanskim pokretima i pokretima koji djeluju u svojim lokalnim zajednicima, mladim akitivistima i lokalnim neformalnim grupama, u osmišljavanju i vođenju inovativnih akcija na teme koje su mladima važne.

Osmišljen uz učešće mladih, osim pružanja finansijske podrške, program obuhvata jačanje kapaciteta, obuke, mentorstvo, sticanje znanja i vještina kroz učešće u konkretnim akcijama, kao i povezivanje i umrežavanje **omladinskih i organizacija građanskog društva, koje rade sa mladima i za mlade.** Interaktivne info sesije u vidu otvorenih dana i Studentski karavan predstavljaju dodatnu mogućnost učešća u programu, naročito za neformalne grupe, mlade akitiviste, studentsku populaciju i novoosnovane organizacije.

Program uključuje i kampanju predstavljanja i afirmisanja potencijala i uloge mladih kao pokretača i učesnika društvenih promjena, sa akcentom na konkretnim akcijama i pričama mladih koji su ih pokrenuli, i uz njihovo aktivno učešće u pripremi sadržaja i u realizaciji kampanje. Ključne aktivnosti će biti realizovane u saradnji sa **Mrežom za mlade Crne Gore**, koja je krovna organizacija mladih, odnosno savez omladinskih organizacija, organizacija koje rade sa i za mlade, te saveza i unija mladih iz Crne Gore.

Dvije grant šeme čine okosnicu programa De facto za Mlade: 1) O-ruk! i 2) Liderstvo mladih. Ukupni raspoloživi iznos sredstava koji je namijenjen za podršku projektima iznosi **360,000 eura. Prioritetne oblasti i teme programa su:**

- **učešće mladih i dijalog na lokalnom nivou**
- **volonterske akcije**
- **zapošljavanje mladih (inovativni pristupi)**
- **ekološki i klimatski aktivizam**
- **kultura i kreativne industrije**
- **mentalno zdravlje i borba protiv vršnjačkog nasilja**
- **sport i slobodno vrijeme mladih**

Projekat finansira Evropska unija, a kofinansira Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.

2. LIDERSTVO MLADIH: KLJUČNE INFORMACIJE

Kako bi postale lideri u rješavanju pitanja mladih kroz participativno upravljanje, u okviru ove grant šeme želimo da podržimo i osnažimo manje organizacije građanskog društva, njihovo povezivanje i umrežavanje. U fokusu ovog poziva je podrška inicijativama koje doprinose:

- **osnaživanju aktivnog učešća mladih u procesima donošenja odluka, i kreiranja i sprovođenja javnih politika;**
- **jačanju društvenog aktivizma i učešća mladih u razvoju zajednice;**
- **poboljšanju sveukupnog položaja mladih.**

Poziv je namijenjen omladinskim i organizacijama građanskog društva, koje rade sa mladima i za mlade u svojim lokalnim zajednicama, naročito van Podgorice.

Ukupni fond za grantove iznosi 180,000€, i dodjeljuje se kroz tri poziva tokom trajanja progama De facto za mlade: jedan poziv godišnje, sa fondom od 60,000€. Projekti mogu trajati od osam do deset mjeseci, a iznos koji može biti dodijeljen za pojedinačni projekat se kreće u rasponu od 7.000€ do 15.000€. U okviru dva poziva, podržano je 8 projekta, u ukupnom iznosu od **114,252€.**

Za organizacije čiji projekti budu podržani, biće organizovan trening na temu liderstva i javnog zastupanja, krajem februara 2027. Tokom implementacije projekata, imaće mentorsku podršku od strane eksperata u relevantnim oblastima, kao i mogućnost učenja kroz razmjenu najboljih praksi, izazova i naučenih lekcija, sa srodnim organizacijama iz Crne Gore, i povremeno regiona. Fokus će biti na inovativnim pristupima u mobilizaciji mladih i jačanju njihove uloge kao nosioca društvenih promjena.

Objavu poziva prati informativna sesija, koja će biti organizovana u petak, 27. novembra 2026. u 11h, u prostorijama fAKT-a (Master kvart, ulaz br.11, sprat 9.). Za učešće na sesiji je obavezna prijava putem e-maila fond@faktcg.org najkasnije do 25. novembra.

Rok za predaju projektnih prijedloga je 21. decembar 2026. (do 13h).

3. PRIORITETNE OBLASTI I PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI

Kako je i navedeno u uvodu, programski fokus je na angažovanju mladih i inicijativama zajednice u sledećim oblastima: **učešće mladih u procesima donošenja odluka i dijalog na lokalnom nivou, volonterizam, zapošljavanje mladih (inovativni pristupi), ekološki i klimatski aktivizam, kultura i kreativne industrije, mentalno zdravlje i borba protiv vršnjačkog nasilja, kao i sport i slobodno vrijeme mladih** (sportske aktivnosti i aktivnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena i razvoja kreativnosti među mladima). Podsticanje inovativnih pristupa uključivanju i osnaživanju mladih na lokalnom nivou je od posebnog značaja.

Programom će se podržati samo akcije u okviru navedenih prioritetnih oblasti i tema, koje doprinose ostvarivanju cilja grant šeme Liderstvo mladih, istovremeno i cjelokupnog programa „De facto za Mlade!". **Prioritet za podršku će imati projekti u čijem je fokusu učešće mladih u procesima donošenja odluka i kreiranja i sprovođenja javnih politika.**

3.1. Aktivnosti koje mogu biti podržane

Indikativne aktivnosti:

- Monitoring i analiza sprovođenja legislative (zakoni i podzakonska akta), politika i strategija, akcionih planova i indikatora njihove realizacije;
- Umrežavanje i izgradnja partnerstava;
- Aktivnosti mobilizacije/uključivanja građana, posebno mladih, u rješavanje problematike u okviru prioritetnih oblasti;
- Organizovanje obuka stručnog usavršavanja/osposobljavanja mladih za tržište rada, uključujući sticanje digitalnih vještina;
- Javno zastupanje, lobiranje i i razvoj strategija od stane organizacija civilnog društva, kojima se utiče na donošenje politika i reformu zakonodavstva;
- Prikupljanje odgovarajućih informacija, uključujući statističke podatke i istraživanja, kako bi se donosiocima odluka omogućilo da formulišu i sprovode politike;
- Promocija kvalitetnije komunikacije i saradnje između građanskih i političkih aktera, uključujući razvoj mehanizama strukturiranog dijaloga;
- Uključivanje žena, mladih, pripadnika romske zajednice i drugih marginalizovanih grupa u formalne i neformalne strukture donošenja odluka, uključujući i sistem političkih partija;
- Aktivnosti koje podstiču učešće mladih u kulturnim i sadržajima konstruktivnog i kreativnog provođenja slobodnog vremena (muzika, umjetnost i zanatstvo, izložbe, i sl.);
- Aktivnosti koje promovišu učešće mladih u sportu – sportski događaji, sportski klubovi, sportovi na otvorenom i drugi slični događaji;
- Aktivnosti koje podstiču uključivanje mladih u van-nastavne aktivnosti;
- Aktivnosti vezane za formalno i neformalno obrazovanje mladih;
- Aktivnosti koje poboljšavaju pristup mladih psiho-socijalnoj, zdravstvenoj i pravnoj podršci i pomoći (sa fokusom na mentalno zdravlje i vršnjačko nasilje);
- Pozorišne predstave, performansi i slični sadržaji, koji se bave problemom diskriminacije ili promovišu inkluziju i toleranciju (društveno-angažovani teatar).

Napomena: navedena lista nije ograničavajuća, već ima svrhu smjernica u kontekstu ciljeva, prioriteta i oblasti/tema konkursa. Rodna dimenzija u okviru prijedloga projekata je naročito preporučljiva.

3.2 Ograničenja: aktivnosti koje se ne podržavaju

- Akcije koje se odnose samo ili uglavnom na individualno sponzorstvo za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama i kongresima;
- Akcije koje se odnose samo ili uglavnom na individualno stipendiranje za studije ili obuke/kurseve;
- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom studijskih posjeta ili učešća na međunarodnim forumima;
- Infrastrukturni projekti ili projekti dominantno fokusirani na kupovinu opreme;
- Kupovina i/ili renoviranje zgrada ili kancelarija;
- Aktivnosti preduzete prije potpisivanja ugovora;
- Akcije usmjerene na ostvarivanje profita;
- Kupovina materijalnih dobara radi njihove raspodjele (npr.: humanitarna pomoć koja podrazumijeva kupovinu proizvoda/robe koja bi se donirala; kupovina raznih vrsta mašina/aparata ili sličnih proizvoda u cilju njihove dodjele pojedincima/korisnicima projekta);
- Akcije koje diskriminišu, ili podstiču mržnju prema pojedincima ili grupama na osnovu roda, seksualne orijentacije, vjerskih uvjerenja ili izostanka istih, ili njhovog etničkog porijekla;
- Akcije koje podržavaju pojedinačne političke partije;
- Akcije koje su već podržane kroz druge programe EU, ili drugih donatora.

4. FINANSIJSKI ASPEKT

Iznos koji može biti dodijeljen za pojedinačni projekat se kreće u rasponu **od 7.000€ do 15.000**€, a projekti mogu trajati **od osam do deset mjeseci.**

Traženi iznos sredstava treba da pokrije 100% troškova projekta.

5. USLOVI ZA UČEŠĆE: OPŠTI KRITERIJUMI

Pravo učešća na konkursu imaju registrovane organizacije civilnog društva (OCD).

Uslovi učešća za OCD:

- Da su neprofitnog karaktera;
- Da su registrovane[1] u Crnoj Gori, **najmanje 12 mjeseci prije roka** za dostavljanje prijedloga

[1] Registrovane u skladu sa jednim od sledećih zakona: Zakon o nevladinim organizacijama, Zakon o radu, Zakon o reprezentativnosti sindikata, Zakon o Privrednoj komori Crne Gore, Zakon o sportu.

projekta;

- Godišnji budžet OCD **nije bio manji od 6.000**€ u prethodnoj ili tekućoj godini;
- Direktno su odgovorne za pripremu i sprovođenje projekta.

5.1. Kriterijumi za odabir aplikacija

- predložena rješenja imaju potencijal da dovedu do konkretnih pozitivnih promjena i dugoročnih efekata za populaciju mladih, kroz institucionalnu i/ili promjenu politike na lokalnom nivou;
- predložene aktivnosti odgovaraju na potrebe mladih u zajednici i imaju potencijal da ih mobilišu;
- postoji potencijal za saradnju sa relevantnim akterima u zajednici (lokalna samouprava, druge organizacije građanskog društva, mediji i sl.)
- pitanja/problem kojim se projekat bavi je od opšteg značaja, i ima potencijal da uključi širu zajednicu;
- predloženi projekat koristi inovativne pristupe u radu sa mladima;
- održivost rezultata;
- Aktivnosti doprinose promociji integracije Crne Gore u Evropsku uniju i imaju potencijal za vidljivost i promociju u javnosti.

NAPOMENE:

- **Organizacije koje su nedavno aplicirale za podršku u okviru grant šeme O-ruk! imaju pravo učešća, pod uslovom da ispunjavanju opšte kriterijume ovog Poziva. Spisak podržanih projekata je objavljen na našoj web-stranici i možete ga pogledati OVDJE**
- Organizacije koje realizuju projekte podržane kroz naše programe, a još uvijek nijesu završile sve ugovorne obaveze u vezi sa realizacijom projekata, nemaju pravo učešća na ovom konkursu.
- Organizacije koje imaju pristup većim fondovima drugih donatora nijesu prioritet programa De facto za Mlade.

5.2. Broj prijava po podnosiocu projekta

Organizacija ne može podnijeti više od jedne aplikacije po pozivu, bilo kao podnosilac projekta, ili kao partner (partnerstvo nije obavezno).

Napomena za partnerske projekte: kako partneri učestvuju u osmišljavanju prijedloga projekta i njegovoj realizaciji, i koriste finansijska sredstva pod istim uslovima koja važe i za podnosioca prijedloga projekta, partnerska organizacija mora zadovoljiti iste kriterijume kao i aplikant. Za partnera je potrebno dostaviti istu prateću dokumentaciju, kao i za podnosioca prijedloga projekta.

Informacije o partnerima na projektu treba da budu predstavljene u Prijavnom formularu.

6. KAKO SE PRIJAVITI

Aplikanti koji ispunjavaju navedene kriterijume se pozivaju da dostave popunjen prijavni paket, koji mogu preuzeti sa datih linkova:

PRIJAVNI PAKET

1. Prijavni formular
2. Prijedlog budžeta

Uz prijavni paket, aplikanti treba da dostave i sljedeću prateću dokumentaciju:

- Kopiju rješenja o registraciji organizacije;
- Kopiju statuta organizacije:;
- Kopiju finansijskog iskaza za 2025. godinu (bilans stanja i bilans uspjeha) podnijetog Poreskoj upravi[2]; ovo se odnosi i na organizacije koje nijesu imale prihod u prošloj godini.

7. Rok za podnošenje prijedloga projekata

Krajni rok za prijavu je 21. decembar 2026. (do 13h).

Dokumentaciju je potrebno dostaviti isključivo na e-mail adresu: fond@faktcg.org sa naznakom Prijava na konkurs Liderstvo mladih (u naznaci/naslovu mejla treba dodati i naziv aplikanta).

Svi podnosioci dobiće potvrdu o prijemu e-maila sa prijavnim paketom. Nepotpuni prijedlozi projekata, prijedlozi projekata dostavljeni na neki drugi način koji nije propisan ovim konkursom, neće biti uzeti u razmatranje, kao ni prijedlozi dostavljeni na neodgovarajućim obrascima.

Za dodatne informacije se možete obratiti osoblju fAKT-a, slanjem upita na fond@faktcg.org najkasnije sedam dana prije isteka roka za podnošenje projekata. Odgovori na pojedinačna pitanja biće dati putem elektronske pošte. Ukoliko se procijeni da postavljena pitanja mogu biti od značaja za druge aplikante, zajedno sa odgovorima i važnim napomenama za sve, biće objavljena na sajtu fAKT-a (www.faktcg.org) nakon isteka roka za njihovo postavljanje.

Napomena: kako bi svi podnosioci prijedloga projekata bili u ravnopravnom položaju, fAKT ne može davati mišljenje o ciljevima, aktivnostima i očekivanim rezultatima predloženih projekata, kao i o drugim elementima prijedloga projekata.

8. OCJENJIVANJE PRIJEDLOGA PROJEKATA I ODLUČIVANJE: KORACI

[2] Sa brojem iskaza koji dodjeljuje Poreska uprava

1. Administrativna provjera prijavne dokumentacije i ispunjenost osnovnih kriterijuma;
2. Svaku prijavu koja zadovoljava administrativnu provjeru, procjenjuju dva nezavisna evaluatora, u skladu sa kriterijumima procjene (za više informacija vidjeti bodovnu listu na narednoj strani). Prijave se rangiraju na osnovu prosjeka dodijeljenog ukupnog broja bodova. Samo projektni prijedlozi koji ostvare **najmanje 70 bodova** u postupku evaluacije, mogu biti razmatrani za finansijsku podršku.

- U slučaju kada je razlika između procjene (broja bodova) dva evaluatora veća od 20%, prijavu će nezavisno procijeniti treći evaluator. U tom slučaju će se koristiti prosjek ukupnog broja bodova dvije najbliže procjene. Ovaj postupak se ne primjenjuje u slučajevima kada oba evaluatora dodijele manje od 70 bodova.

- Ukoliko je jedna od (dvije) evaluacije ispod bodovnog praga, projekat se takođe šalje na procjenu trećem evaluatoru; u slučaju da je treća evaluacija ispod bodovnog praga, projekat se povlači iz dalje procedure.

3. Nakon zaključenja stručne procjene kvaliteta svih prihvatljivih projektnih prijava, Komisija za dodjelu finansijske podrške donosi konačnu odluku o projektima koji će biti finansirani.
4. Spisak podržanih projekata će biti objavljen na web stranici fAKT-a najkasnije do 25. januara 2027.

9. OKVIRNI PLAN AKTIVNOSTI

Objava poziva	20. novembar 2026.
Informativna sesija	27. novembar 2026. u 11h
Krajnji rok za postavljanje pitanja	14. decembar 2026.
Krajni rok za podnošenje prijedloga projekata	21. decembar 2026.
Sastanak Komisije za evaluaciju projekata i dodjelu finansijske podrške	Sredina januara 2027.
Objava spiska podržanih projekata	Četvrta sedmica u januaru 2027.
Potpisivanje ugovora	Zadnja sedmica u januaru 2027.
Trening za podržane organizacije na temu liderstvo i javno zastupanje	Kraj februara 2027.

KRITERIJUMI PROCJENE – BODOVNA LISTA (maksimalni broj bodova: 100)

Oblast/kriterijumi	Opis kriterijuma	Maksimalan broj bodova
Relevantnost		**40**
Usklađenost predloženog projekta sa ciljem i svrhom Poziva Liderstvo mladih	Mjera u kojoj će sprovođenje projekta doprinijeti postizanju pozitivne društvene promjene u odabranoj prioritetnoj oblasti programa/poziva	10
Relevantnost projekta u odnosu na opisanu problematiku	U kojoj je mjeri je problematika povezana sa lokalnom zajednicom i potrebama mladih (u odabranoj prioritetnoj oblasti programa)? U kojoj mjeri predložene aktivnosti odgovaraju i relevantne su u odnosu na opisanu problematiku i donijeće najveću društvenu promjenu?	10
Relevantnost za konkretnu zajednicu i potrebe mladih	U kojoj mjeri su opisane ciljne grupe i njihove potrebe? Jesu li predložene projektne aktivnosti relevantne u odnosu na odabranu ciljnu grupu i odgovaraju li na potrebe ciljne grupe?	10
Geografsko područje/zajednica u kojoj organizacija djeluje	Organizacija je iz manje razvijene zajednice/područja u Crnoj Gori	5
Uključivanje marginalizovanih i ranjivih grupa mladih	Uključuje li predloženi projekat marginalizovane i ranjive grupe mladih?	5
Projektna metodologija		**20**
Logička povezanost	U kojoj su mjeri ciljevi, rezultati i aktivnosti u predloženom projektu logički povezani i međusobno usklađeni?	5
Izvodljivost aktivnosti	Jesu li predložene aktivnosti i metodologija odgovarajuće u odnosu na predstavljenu potrebu/problem? Da li je prijedlog akcije jasan: da li konkretno obrazlaže metode i ima plan aktivnog uključivanja mladih, kao i šire zajednice? Jesu li predložene projektne aktivnosti izvodljive? Hoće li planirane aktivnosti dovesti do predloženih	15

	projektnih rezultata, odnosno ciljeva?	
Kapacitet		**15**
Kapacitet aplikanta (i partnera, ako je primjenjivo)	U kojoj mjeri organizacija ima odgovarajuće kapacitete za realizaciju predloženih aktivnosti? U kojoj mjeri organizacija ima relevantno prethodno iskustvo u oblasti koju adresira predloženi projekat?	15
Budžet		**15**
Usklađenost troškova i aktivnosti	U kojoj mjeri su predloženi troškovi usklađeni s planom aktivnosti? Je li iz opisa troškova jasno na što se trošak odnosi i po kojoj cijeni? U kojoj mjeri su troškovi realno procijenjeni?	5
Troškovna efektivnost	Odnos između procijenjenih troškova i očekivanih rezultata (mjera u kojoj je vrijednost projekta usklađena sa očekivanim rezultatima – mogu li se isti ostvariti sa planiranim budžetom)	10
Održivost		**10**
	Potencijal projekta da ostvari konkretan uticaj na ciljne grupe. Potencijal projekta da posluži kao primjer drugima koji tretiraju istu/sličnu problematiku. Održivost očekivanih rezultata.	